

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

H/12341. számú

országgyűlési határozati javaslat

**a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló 115/2003. (X. 28.) OGY
határozat hatályon kívül helyezéséről**

Előadó:

**Dr. Pintér Sándor
belügyminiszter**

Budapest, 2013. szeptember

Az Országgyűlés

.../2013. (.....) OGY határozata

a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló 115/2003. (X. 28.) OGY határozat hatályon kívül helyezéséről

1. Hatályát veszti a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló 115/2003. (X. 28.) OGY határozat.
2. Ez a határozat a közzétételét követő napon lép hatályba.

INDOKOLÁS

A társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról szóló 115/2003. (X. 28.) OGY határozat (a továbbiakban: TBNS) volt Magyarország első bűnmegelőzési stratégiája, amely a bűnmegelőzést a társadalompolitika részeként értelmezve egy olyan koncepciót próbált érvényre juttatni, amely a büntető igazságszolgáltatáshoz kapcsolódva ugyan, de annál jóval szélesebb hatókörben célozza meg a bűncselekmények számának csökkenését, a közbiztonság és a lakosság biztonságérzetének javítását.

Az elmúlt 10 évben a TBNS öt prioritásának [1. gyermek- és fiatalkori bűnözés megelőzése, 2. az áldozattá válás megelőzése, 3. a városi bűnözés csökkentése, 4. családon belüli erőszak csökkentése (a TBNS még családon belüli erőszakként határozta meg az azóta kapcsolati erőszakként definiált jelenséget), 5. bűnismétlés megelőzése] végrehajtása során születtek sikerek és voltak kudarcok is.

Az 1999-es és a 2001-es jogalkotási előzményekre (a bűncselekmények áldozatainak kárenyhítését célzó Korm. határozat és Korm. rendelet) támaszkodva született meg a bűncselekmények áldozatainak segítéséről és az állami kárenyhítésről szóló 2005. évi CXXXV. törvény és került 2006. január 1-jétől felállításra az Áldozatsegítő Szolgálat.

A családon belüli erőszak megelőzésében az áldozatok intézményes védelmét szolgáló szervezet alapjait egy 2005-ben induló modellprojekt teremtette meg. Létrejött a 24 órában ingyenesen hívható Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat, az OKIT. Budapesten és hét régióban regionális kríziskezelő hálózat, valamint országos ellátási körzettel titkos menedékház működik. Bevezetésre került a távoltartás jogintézménye.

A Pártfogó Felügyelői Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) szervezeti reformja 2003-ban történt meg. A Szolgálat alkalmas a közösségben végrehajtott szankciók felügyeletére és egyidejűleg az elítélt beilleszkedésének, visszailleszkedésének támogatására.

A helyreállító módszerek bevezetése és alkalmazása terén a mediáció megteremtése érdemel említést. A helyreállító módszerek elérték a büntetés-végrehajtási intézetben szabadságvesztésüket töltőket is.

A büntetés-végrehajtási szervezet egyik kiemelt feladata lett a reintegrációs törekvések ellátása érdekében az együttműködés kialakítása és fenntartása a társadalmi és civil szervezetekkel, börtönmissziókkal, egyházakkal, alapítványokkal. Elsősorban a fiatalkorú fogvatartottakat célzó általános iskolai oktatás célja a megfelelő, alap iskolázottsági szint elérése, amely esetlegesen a fogvatartás alatt is, de a szabadulás után is megfelelő alapot teremt a továbbtanulás lehetőségére és ezzel a reintegrációs törekvések érvényesülésére.

A gyermek- és ifjúságvédelem területén a TBNS a gyermekvédelmi jelzőrendszer fejlesztését tűzte ki kiemelkedő célként, amelynek fejlesztése számos pályázati konstrukcióban került támogatásra.

A városi bűnözés csökkentése területén a bűnmegelőzés építészeti eszközökkel történő célkitűzéseinek megfogalmazása, a graffiti elleni küzdelem jó gyakorlatának kialakítása, a települések közbiztonsági és bűnmegelőzési stratégiáinak elkészítésére tett ösztönzések és a helyi hálózatépítés támogatása emelendő ki.

Ugyanakkor a TBNS nem minden célkitűzése valósult meg, érdemi előremozdulás jellemzően ott született, ahol intézményesült a stratégia szemlélete (például áldozatsegítés, büntetőügyekben alkalmazható mediáció, büntetés-végrehajtás – ideértve a pártfogást is), mert ezeken a területeken – a szigorú költségvetési hozzáállás következtében jelentős

korlátozásokkal ugyan, de – megvalósulhattak humán, dologi és szakmai (például továbbképzések, szupervízió, modellprojektek) fejlesztések.

A stratégia új szemléletének hozadéka volt a korábbi jó gyakorlatok háttérbe szorulása is. Például azzal, hogy a TBNS a városi bűnözés csökkentését helyezte fókuszába, a korábban megkezdett sikeres tanyaprogramok kevesebb figyelmet kaptak.

A TBNS jelentősen kitágította a bűnmegelőzésben aktív szerepet vállaló szervezetek körét, ugyanakkor az együttműködés mélysége és a bűnmegelőzés folyamatába bevont területek köre mind az állami, mind pedig a civil szféra esetén jelentős további fejlődésre ad lehetőséget.

A TBNS megalkotása óta több büntetőpolitikai változásra is sor került, ezek célkitűzései bár alapjaiban megtalálhatók a stratégiában, kiegészítésekre mégis okot adnak. Az eltelt évek alatt sokat változott a bűnözés, új bűnözési típusok jelentek meg, átalakult az Európai Unió programok irányultsága.

A stratégia egyes célkitűzései megvalósításra kerültek, így idejét múlttá váltak; az elért eredményeket az új stratégiában tovább kell vinni, a részsikereket pedig megfelelő korrekciókkal sikerré kell fejleszteni. Mindenképpen szükséges a további építkezés, a kor új kihívásaira történő válaszadás, a bűnmegelőzés intézményrendszerének továbbfejlesztése, bővítése, és az ehhez szükséges kiszámítható anyagi forrás megteremtése.

Az új bűnmegelőzési stratégiát a Kormány alkotja meg.